

LA BENEVOLÈNCIA, L'HEM DE CONSIDERAR UNA ACTITUD POSITIVA?

David Bueno i Torrens

Professor i investigador de genètica de la UB i divulgador de la ciència

Sexisme benvolent

La benevolència és la qualitat de qui es presta a alguna cosa per bona voluntat envers algú, especialment, segons rebla el diccionari de l'IEC, d'un *superior* envers un *inferior*. Tradicionalment s'ha considerat una actitud positiva, fins i tot lloable. Per benevolència tendim a ajudar els nens, les persones grans i els discapacitats. I sovint hi ha qui també ho fa amb les persones de gènere femení, per una tradició suposadament cavalleresca. Per exemple, moltes persones troben de mala educació no convidar una dona amb qui es queda per sopar, o no ajudar-la a aparcar quan en realitat, com els homes que la volen ajudar, tampoc necessiten cap mena d'ajuda. Que atents són els homes que sempre obren la porta a la seva dona i li cedeixen el pas, que no li deixen portar cap paquet perquè no es cansi, que li ofereixen el braç per pujar un graó o que les omplen d'alabances a la seva bellesa i sensibilitat, ¿oi que sí? Doncs potser no. Un treball que s'acaba de publicar a la revista *NeuroReport* indica que la benevolència sexista altera les respostes executives del cervell i fa que el seu funcionament cognitiu no sigui òptim.

L'EXPERIMENT ÉS DIGNE DE SER comentat, per les conseqüències socials que comporta. Un equip d'investigadors de la Universitat de Liège, a Bèlgica, va

rastrear l'activitat mental d'un grup de dones mitjançant ressonància magnètica funcional mentre realitzaven una entrevista de treball, al mateix temps que rebien comentaris de benevolència sexista o, alternativament, comentaris neutres o hostils. Cap d'elles coneixia el propòsit real de l'experiment: se'ls va dir que una empresa química buscava nous treballadors que mostressin una especial sensibilitat cap a les necessitats dels clients, una gran capacitat de cooperació i bones habilitats socials. El comentari benvolent que se'ls feia durant l'entrevista es referia a una suposada major cultura i moralitat de les dones respecte als homes; l'hostil, a unes suposades tendències a exagerar els problemes per mantenir el control i el poder sobre els homes, a buscar favors per la seva condició de dones i a ofendre's amb facilitat; i el neutre únicament a la importància d'incorporar dones a l'em-

En certa manera, la benevolència sexista contribueix a mantenir el rol de submissió d'aquestes persones

presa, sense cap altra consideració.

EL RESULTAT FOU ACLAPADOR. Es va veure que les àrees del cervell implicades en la supressió de les capacitats cognitives –l'escorça dorsolateral, prefrontal i cingulada anterior– reaccionaven de manera específica davant el sexisme benvolent en comparació amb el sexisme hostil o amb comentaris neutres. En concret, feia que el control cognitiu sobre els pensaments disminuís, la qual cosa alterava les funcions executives del cervell, una situació que, segons els autors de l'estudi, es pot extrapolar a moltes situacions de la vida real. És a dir, en certa manera la benevolència sexista contribueix a mantenir el rol de submissió d'aquestes persones –o situa el benvolent, de manera preconscient, en un pla de superioritat, d'acord amb la definició de l'IEC–, atès que altera de manera negativa les respostes cognitives de la persona a qui dirigeix la seva "benevolència". Si volem construir una societat completament igualitària per a tots els seus membres, caldrà que ens replantegem el sentit de la cavallerositat i de la benevolència sexista, present de manera implícita en molts programes de discriminació positiva, els quals massa sovint no assoleixen els objectius plantejats, possiblement per aquest efecte negatiu sobre les funcions mentals.